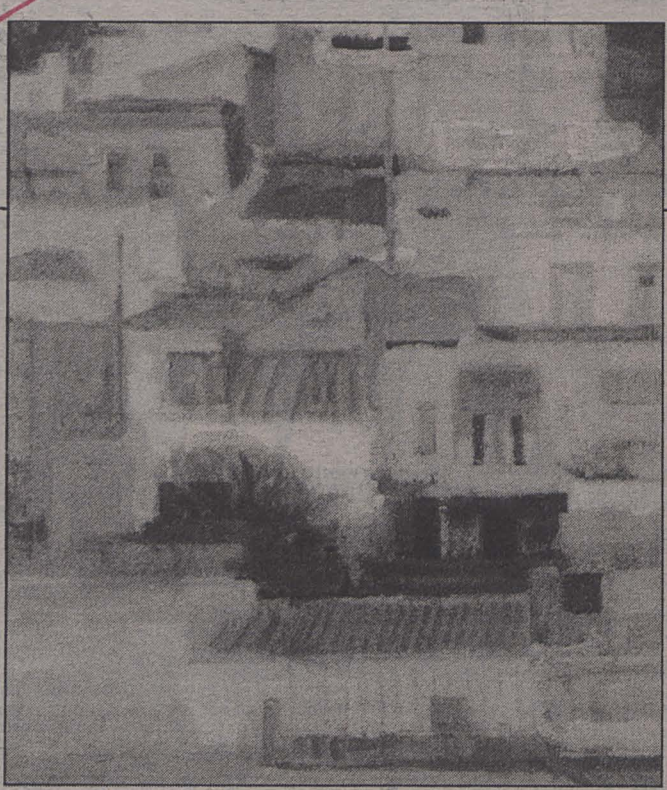

3. V. 92

Δύο μεγάλες αναδρομικές εκθέσεις παρακολουθούν το έργο του «ζωγράφου του χρώματος»

Αθήνα, Λάδι σε μουσαμά, 1963-64

35 χρόνια Τέτσης

Ο ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ Χρυσάνθος Χρήστου τον αποκαλεί τον κατ' εξοχήν «ζωγράφο του χρώματος» και από τους «πιο προσωπικούς δημιουργούς του εξπρεσιονισμού» η διευθύντρια της Εθνικής Πινακοθήκης **Μαρίνα Λαμπράκη - Πλάκα** τον χαρακτηρίζει «ζωγράφο των αισθήσεων» και «της αληθείας του λευκού, που παραμένει πιστός στα δεδομένα της όρασης». Ο λόγος για τον ζωγράφο και τ. πρύτανη της ΑΣΚΤ **Παναγιώτη Τέτση**, τον σεμνό δημιουργό, του οποίου η εικαστική παρουσία 35 χρόνων επισημαίνεται τις ημέρες αυτές με δύο αναδρομικές εκθέσεις: μια στην Πινακοθήκη Πιερίδη (εγκαίνια την Τετάρτη) και μια στην γκαλερί «Νέες Μορφές» (εγκαίνια στις 12/5). Ένα διπλό αφιέρωμα στον καλλιτέχνη που ήδη από δώδεκα ετών ζωγράφιζε τη θάλασσα της αγαπημένης του Ύδρας με «Bleu de Prusse»...

Η πρώτη έκθεση, στον Πιερίδη, περιλαμβάνει έργα από την εποχή που ο νέος τότε Τέτσης ζούσε στο Παρίσι ως τις τελευταίες δημιουργίες του, που φιλοτέχνησε πρόσφατα στην Ύδρα. Μια σταθερή διαδρομή 35 χρόνων, στη διάρκεια της οποίας «έχει μείνει πιστός στο έργο και τις αρχές που επέλεξε από τα πρώτα του βήματα στον χώρο της τέχνης», όπως επισημαίνει ο επιμελητής της Πινακοθήκης Πιερίδη, ιστορικός τέχνης **Γιάννης Κολοκοτρώνης**. Παράλληλα, στον καινούργιο χώρο των «Νέων Μορφών» θα παρουσιαστεί, για πρώτη φορά στο κοινό, μια ενότητα έργων που ο Τέτσης δημιούργησε τη διετία '68-'70 με θέμα τη Σίφου: τη νέα του αγάπη, που κινδυνεύει να πάρει τη θέση της γενέτειρας Ύδρας. Πρόκειται για μια σειρά έργων σε άσπρο - μαύρο μελάνι, που εκπλήρσουν λόγω της γνωστής εμμονής του καλλιτέχνη στο χρώμα. Με τα έργα αυτά ο Τέτσης εξομολογείται την ανάγκη του για το μαυρόασπρο και για το φως που μπορεί να αποσπάσει από αυτό το ζωγραφικό υλικό.

«Για εμένα οι εκθέσεις αυτές είναι... μπλεάζ», ομολογεί προς «Το Βήμα» με αφοπλιστική ειλικρίνεια ο Παναγιώτης Τέτσης. «Ευτυχώς, τα ανέλαβε όλα η Τζούλια Δημακοπούλου (σ.σ.: η ιδιοκτήτρια των «Νέων Μορφών»). Η ιδέα για μια μεγάλη έκθεση στον Πιερίδη υψίστατο από πέρυσι και μπόρεσε να γίνει πραγματικότητα επειδή εγώ πάντα, μετά από κάθε μου έκθεση, κρατάω ορισμένα έργα. Δεν τα πουλάω όλα κι έτσι έχω δείγματα από κάθε περίοδο της δουλειάς μου. Αν έπρεπε να τα αναζητήσω, θα είχαμε ατυχήσει! Δεν έχω ιδέα πού βρίσκονται τα παλιά μου έργα!». Βέβαια, τα έργα αυτά της προσωπικής συλλογής του ζωγράφου δεν θα πωλούνται ούτε στις τωρινές εκθέσεις. Πρόκειται, δηλαδή, για μια αναδρομική παρουσίαση της πορείας του Τέτση χωρίς εμπορικό χαρακτήρα;

«Ναι, αν και δεν πρόκειται ακριδώς για αναδρομική, αφού περιλαμβάνει μόνον "35 χρόνια ζωγραφικής", όπως λέει και ο τίτλος. Η θητεία μου είναι πολύ μεγαλύτερη, μια και άρχισα να ζωγραφίζω από έφηβος. Όταν ήμουν 11 ετών, στην Ύδρα, ζωγράφιζα μετά μανίας χρησιμοποιώντας τους πάτους από κοντιά λουκουμιών!

Η αντέγραφο από καρτ-ποστάλ κάτι ανόητα καράβια! Για να ήταν η έκθεση αναδρομική, θα έπρεπε να είχα εντάξει και αυτά τα πρωτόλεια έργα, ενώ, τώρα, η έκθεση στον Πιερίδη ξεκινά χρονικά από τότε που ήμουν στο Παρίσι, που είχα διαμορφωθεί πια ως ζωγράφος», εξηγεί ο 67χρονος σήμερα Τέτσης.

Είναι ενδεικτικό το γεγονός ότι τα «πρωτόλεια» αυτά εφηβικά έργα του ζωγράφου έτυχαν του θαυμασμού δύο κάθε άλλο παρά τυχαίων ανθράκων: του **Δημήτρη Πικιώνη** και του **Νίκου Χατζηκυριάκου - Γκίκα**! Όπως αναφέρει η Μαρίνα Λαμπράκη - Πλάκα στη μονογραφία της «Τέτση. Η ηδονή του βλέμματος και του χρώματος» (1990), ο Πικιώνης είχε ζητήσει από τη γιαγιά του καλλιτέχνη, μια γριούλα της Ύδρας, να του δείξει ένα εκκλησάκι. Εκείνη τον ρώτησε αν είναι ζωγράφος και αφού του είπε κατόπιν: «Έχω και εγώ ένα εγγονάκι που ζωγραφίζει», του 'φερε ένα έργο που είχε φιλοτεχνήσει ο 14χρονος τότε Τέτσης! Ο Πικιώνης εντυπωσιάστηκε με «τη σχεδόν κυβιστική ασκητική του νεανικού αυτού έργου» και το ίδιο βράδι έφερε και τον Χατζηκυριάκο - Γκίκα να το δει. Πέρασαν, εν τούτοις, πολλά χρόνια προτού μάθει ο ζωγράφος ποιοι ήταν «οι δύο καθηγητές». Εκείνοι οι δύο και ο γεριμανός ζωγράφος **Φρισλάντερ**, που ζούσε μόλιμα στην Ελλάδα, φίλος του Πικιώνη, του Γκίκα και του Παπαλουκά, ήταν αυτοί που τον έμαθαν τα περισσότερα πράγματα γύρω από τη ζωγραφική. «Στον Φρισλάντερ, τον πρώτο μου δάσκαλο, χρωστώ πολύ περισσότερο από ό,τι στον κατοπινό δάσκαλό μου στη Σχολή Καλών Τεχνών, τον Παρθένη», ομολογεί.

«Για εμένα το θέμα δεν είναι η ουσία του πράγματος, δηλαδή να ζωγραφίσω ένα παράθυρο, αλλά το τι μου προσφέρει αυτό το παράθυρο ή το τραπέζι αυτό με τα κόκκινα, τα πορτοκαλιά και τα κίτρινα. Τι προεκτάσεις πλαστικές μου δίνουν, πώς να αναλύσω, εντέλει, τα προβλήματα της δικής μου τέχνης», λέει ο ζωγράφος και καθηγητής της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών. Σύντομα, δυστυχώς, τον πιάνει το όριο ηλικίας και θα πρέπει να σταματήσει να διδάσκει, παρ' όλο που ήδη αναζητείται κάποια φόρμουλα ώστε να συνεχίσει τη διδασκαλία του, ακόμη και αμισθί. Ο Τέτσης αγαπά το χρώμα, «τις κατακίτρινες μαργαρίτες της Ύδρας, τις αγριοβιολέτες που φυτρώνουν κοντά στη θάλασσα, το κίτρινο που πέφτει στον λόφο απέναντι στο παράρτημα της Σχολής Καλών Τεχνών το απόγευμα, όταν χρυσίζει». Τα τοπία αυτά τα ζωγραφίζει στην αρχή βλέποντάς τα, κατόπιν από μνήμης: άλλα έργα από σημειώσεις, συμβουλευόμενος μικρά σκίτσα, συχνά χρωματιστά, όπως με τις περιφημες «Λαϊκές αγορές» του. Πάντα, όμως, αυτοσχεδιάζοντας, αφού «όταν δεν βλέπεις το τοπίο έχεις μεγαλύτερη ελευθερία στην αποτύπωσή του». Τοπία της Ύδρας και της Σίφνου, λοιπόν, με χρώμα ή χωρίς, αλλά και λαϊκές αγορές, νεκρές φύσεις και κάποια πορτρέτα σε μια διαδρομή 35 χρόνων.

